

***Una sensación extraña* - Orhan Pamuk**

La novena novel·la d'Orhan Pamuk (Istanbul, 1952) narra la vida de Mevlut Karata, nascut en una família pobra d'Anatòlia, que de petit emigra amb el seu pare a Istanbul en cerca d'una vida millor. El llibre, que abasta sobretot les dècades dels anys vuitanta i noranta, ressegueix els avatars del protagonista: la violència verbal de l'institut, les primeres pel·lícules pornogràfiques, els dubtes i certeses de l'amor, la successió de feines humils i les relacions amb els parents pròxims.

Com que Mevlut s'instal·la en un barri perifèric d'Istanbul, *Una sensación extraña* serveix per introduir-nos en la història urbanística i sociològica de la capital, incloent-hi les pugnes dialèctiques i armades que hi tenen lloc entre les diferents nacionalitats, ideologies i branques de l'islam. En paral·lel, se succeeixen els cops d'estat militars, que teixeixen xarxes de corrupció locals lligades als barris emergents.

Una sensación extraña podria ser una d'aquelles novel·les que saben focalitzar en un personatge l'acceleració econòmica d'un país, com ha fet Mohsin Hamid en relació amb el Pakistan, o bé una introducció a la història recent de Turquia com va fer Elif Shafak a *La bastarda d'Istanbul*. Aquests autors demostren que és possible escriure bones novel·les que tenen també un valor divulgatiu. El cas de Pamuk és invers, ja que la qualitat literària és tan minsa que el valor històric no la compensa.

Mevlut és un personatge tan resignat i poc aventurer com l'estil de la novel·la, malgrat la inclusió de salts temporals i de canvis de perspectiva, que semblen més aviat un tràmit. El lector no trobarà a *Una sensación extraña* ni personatges que no hagi conegut en ficcions de sobretaula, ni passatges memorables més enllà de les primeres pàgines. Una vegada coneguts, els personatges resulten perfectament previsibles, ja que els que són aprofitats com a negociants també són mentiders com a amants, corruptes en economia i partidaris de la dictadura militar. Mevlut és innocent sense pal·liatius, però també sense grandesa.

Orhan Pamuk, premi Nobel de literatura l'any 2006, ha estat un testimoni incòmode que ha denunciat les atrocitats comeses per l'Estat turc contra kurds i armenis, però la categoria ètica no pot compensar la feblesa literària. *Una sensación extraña* sembla escrit sense ganes, entre la novel·lització sense suc ni bruc d'un Jorge Amado i el dualisme previsible d'*Hombre rico, hombre pobre*.